

ارزیابی ارزش تک‌نرخ (بخش اول)



۱. نظام ارزی چند نرخ موجود، بازتاب یک چارچوب سیاستی است که طی دهه‌های مختلف پیشین عمیقاً تثبیت شده و همراه خود نظام‌ها، سازه‌ها و منابع اقتصادی و سیاسی را به‌وجود آورده و شیوه فعالیت و زندگی اقتصادی و سیاسی و نامناسبی را رقم زده است. این نظام بر اثر عواملی چون تحریم‌های اقتصادی و تنش در روابط بین‌المللی، اقتصاد دستوری، محدودیت‌های لاری و مقرراتی و ملاحظات اقتصادی و سیاسی شکل گرفته است.

در این سیستم، ارز یا نرخ‌های بسیار متفاوتی تخصیص می‌یابد که گاه شکاف‌های بالای ۲۰۰ درصد را ایجاد می‌کند. این شکاف‌ها آشفتگی و نحرافات شدید اقتصادی و رفتاری غیر منطقی را به‌وجود می‌آورد که در عین حال اهداف خاص توزیعی و سیاسی را نیز تعیین می‌کند. در نظام چندنرخ، امروز در بخش واردات، یک نرخ در حدود ۲۸۵۰۰ تومان بوده و عمدتاً برای کالاهای اساسی و دارو اختصاصی می‌یابد، نرخ دیگر به‌صورت متغیر در سال‌های مختلف با فاصله ۲۰ تا ۵۰ درصدی با نرخ آزاد دارد و برای مواد اولیه و کالاهای ضروری، نرخ غیرارساسی است و نرخ سوم نرخ بازار آزاد است که کالاهای غیر ضروری و لوکس را شامل می‌شود و بیشترین اثر را در تعیین قیمت کالاهای مصرف‌کننده نهایی دارد. مهم‌ترین استدلال برای حفظ سیستم چندنرخ، به‌صورت نظری این است که کالاهای اساسی و مواد اولیه کارخانه‌ها با قیمت مناسب به دست مصرف‌کننده برسد. تورم کنترل شود و قدرت خرید مردم تا حدودی حفظ شود. اما در عمل و تجربه اثبات شده که تثبیت قیمت‌ها در سطوح پایین از طریق تخصیص ارز یا نرخ‌های رتبی پایین، تنها آواسته است به‌صورت محدودی در پایین نگه داشتن قیمت کالاها موثر باشد. در حالی که از طرف دیگر باعث ایجاد رانت برای واردکنندگان شده است که

توانستند تخصیص ارز با قیمت پایین‌تر را دریافت کنند. در چنین ساختاری، تخصیص ارز یا نرخ‌ها به بهانه حمایت از مصرف‌کننده نهایی عملاً به سودجویی گروه‌های خاص، انحراف منابع و شکل‌گیری بازارهای غیر رسمی منجر می‌شود. در این نظام کسی که موفق شود تخصیص ارز ارزان بگیرد، به‌تدریج با رانت ناشی از مابه‌تفاوت نرخ بازار آزاد، سود باورده‌های به‌دست می‌آورد. حال اگر واردکننده به این سود بسنده نکند، ممکن است به کارخانه مانند پیش‌بود پرورهای خرید متوسل شود تا سود خود را جبران کند. اما مهم‌تر از این تاثیرات منفی، اختلالاتی است که نظام چند نرخ در ساختار اقتصاد کلان ایجاد می‌کند. قیمت‌ها و قیمت‌های نسیبی نامرتب می‌کند. تخصیص منابع را مختل می‌کند و به‌رپوروی و کارآمدی در اقتصاد را کاهش می‌دهد. رتبه‌بندی، قاچاق و کلاهپلاری تجاری و فساد سیستماتیک به‌وجود می‌آورد و در نهایت موجب کندی رشد می‌شود.

۲. در ایران دو تجربه تک‌نرخ شدن ارز وجود دارد. بار اول در فروردین ماه ۱۳۷۲ بود که تا آن ماه همان سال طول کشید و به واسطه وی که آمدن کلینیه موم آقای هاشمی رفسنجانی و رقابت‌های سیاسی داخلی، سیاست‌های بازگویی خارجی تغییر یافت و اجباراً به تک‌نرخ ارز پایان داده شد و نظام دو نرخ برقرار شد که بعدها با سیاست‌های موسوم به تثبیت اقتصادی، نرخ‌های ارز به سه نرخ رسید و نظام دست‌نرخ اجرا شد و تورم افزایش یافت. بار دوم در سال ۱۳۸۱ از مجدداً تک‌نرخ شدن ولی بازم، این تجربه بعد از چندسال مجدداً با روی کار آمدن دولت جدید (دولت نهم) و ایجاد تنش در روابط بین‌المللی به چند نرخ تبدیل شد. البته پس از آن بانک مرکزی همواره بر پی آن بوده است که در صورت وجود شرایط مناسب، نظام ارزی را به تک‌نرخ تبدیل کند که سیاست ارزی به‌وجود نیامده است. از این تجربیات چند نکته مهم می‌تواند به‌عنوان درس برای سیاست‌گذاران امروز استخراج شود. به عبارت دیگر، باید پرسید که عوامل موثر در نگرانی و مانده‌گذاری نظام تک‌نرخ ارز کدامند که فقدان آنها موجب به‌رین نظام ارز و شکست تک‌نرخ ارز می‌شود؟ از جمله این عوامل می‌توان به این موارد اشاره کرد: محیط ثبات و آرامش در سیاست داخلی؛ نبود تنش در روابط بین‌المللی؛ نبود تحریم‌های اقتصادی؛ سیاست‌های تجاری و بازگویی خارجی پشتیبانی‌کننده نظام تک‌نرخ؛ نبود تورم؛ اجام‌گسخته سیستم‌های منضبط و زیاد نبودن کسری بودجه (در مورد ایران کنونی می‌توان معیار زیر ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی را عنوان کرد). گرچه زیر ۱۰ درصد می‌تواند مطلوب تلقی شود. بررسی تجربیات قبلی نشان می‌دهد که با وجود تنش در سیاست داخلی و نبود اجماع برای سیاست‌گذاری‌های اقتصادی یا تنش بین جناح‌های رقیب که موجب می‌شود سیاست‌های بازگویی متناقض و ضد تک‌نرخ اعمال شود همچنین وجود تحریم‌های بین‌المللی و تنش در روابط خارجی به کاهش درآمد‌های نفتی و صادراتی کشور منجر می‌شود؛ تورم و کسری فراینده بودجه نیز موجب می‌شود که سیاست تک‌نرخ ارز نتواند دوام پیدا کند و ناگزیر به نظام چندنرخ تبدیل شود. نتیجه اینکه نظام تک‌نرخ در شرایط ثبات کلان می‌تواند شوک‌ها را جذب کند و پایداری داشته باشد و موفق شود در غیر این صورت، تک‌نرخ کردن ارز به تورم بالا منجر می‌شود و قدرت خرید طبقه پایین و متوسط را از بین می‌برد.

دکتر سیدمحمدحسین عالی
رئیس کل اسبق بانک مرکزی
Alborzpayam@gmail.com

گفت‌وگوی ویژه پیام آشنا با فاطمه آذرین: روایت یک مسیر متفاوت؛ از سمپاد تا تحلیل داده در صنعت



به نظر می‌رسد تحصیل در سمپاد برای رسیدن شما به جایگاه امروز تأثیر زیادی داشته است.
من در دبیرستان استعداد‌های درخشان (سمپاد) درس می‌خواندم. فضای آنجا با همه سختی‌های جسمیت و رقابت‌سازنده خاصی داشت. بودن در جمع دانش‌آموزان و معلمانی با انگیزه، ذهنیت‌ها شکل داد. آنجا بود که برای نخستین بار یاد گرفتم باید نسبت به فرصت‌های اطرافم هوشیار باشم. این نگاه پایه بسیاری از تصمیم‌های بعدی من شد.

انتخاب کردید؟
راستش را بخواهید تا قبل از کنکور اصلاً نمی‌دانستم چنین رشته‌ای وجود دارد. تا لیسانس سال کنکور، مشغولم این رشته را به من معرفی کرد. بین مهندسی کامپیوتر و صنایع مردد بودم. پس از تحقیق و وقتی با ماهیت رشته آشنا شدم، احساس کردم مهندسی صنایع فضای بهتری برای شکوفایی من است. به نظر آمد این رشته ترکیبی از خلاقیت، حل مسئله و نگاه سیستماتیک است و این همان چیزی بود که می‌خواستم.

خوب، وارد دانشگاه خوارزمی شدید. چه رویکردی در دوران کارشناسی داشتید؟
که شما را متعجب کرد؟
از همان ترم اول اصل خود را گذاشتم بر این که «همی‌شود فقط درس‌های دانشگاه را بخواند»

به نظر می‌رسد تحصیل در سمپاد برای رسیدن شما به جایگاه امروز تأثیر زیادی داشته است.

من در دبیرستان استعداد‌های درخشان (سمپاد) درس می‌خواندم. فضای آنجا با همه سختی‌های جسمیت و رقابت‌سازنده خاصی داشت. بودن در جمع دانش‌آموزان و معلمانی با انگیزه، ذهنیت‌ها شکل داد. آنجا بود که برای نخستین بار یاد گرفتم باید نسبت به فرصت‌های اطرافم هوشیار باشم. این نگاه پایه بسیاری از تصمیم‌های بعدی من شد.

به نظر می‌رسد تحصیل در سمپاد برای رسیدن شما به جایگاه امروز تأثیر زیادی داشته است.
من در دبیرستان استعداد‌های درخشان (سمپاد) درس می‌خواندم. فضای آنجا با همه سختی‌های جسمیت و رقابت‌سازنده خاصی داشت. بودن در جمع دانش‌آموزان و معلمانی با انگیزه، ذهنیت‌ها شکل داد. آنجا بود که برای نخستین بار یاد گرفتم باید نسبت به فرصت‌های اطرافم هوشیار باشم. این نگاه پایه بسیاری از تصمیم‌های بعدی من شد.

به نظر می‌رسد تحصیل در سمپاد برای رسیدن شما به جایگاه امروز تأثیر زیادی داشته است.
من در دبیرستان استعداد‌های درخشان (سمپاد) درس می‌خواندم. فضای آنجا با همه سختی‌های جسمیت و رقابت‌سازنده خاصی داشت. بودن در جمع دانش‌آموزان و معلمانی با انگیزه، ذهنیت‌ها شکل داد. آنجا بود که برای نخستین بار یاد گرفتم باید نسبت به فرصت‌های اطرافم هوشیار باشم. این نگاه پایه بسیاری از تصمیم‌های بعدی من شد.

درام تا تحلیل داده آن‌دستان پنهان کسب‌وکار را روایت کنیم. اکنون به‌عنوان تحلیلگر داده/سیستم در شرکت سبز شیمی کیمیاگران زندگی فعالیت می‌کنم. در اینجا با ترکیب تفکر سیستمی و چرخه بهبود مستمر، فرآیندهایی مانند فروش و تولید را تحلیل می‌کنیم. هدفه شناسایی نقاط کور و پیشنهاد اقدامات اصلاحی برای بهبود عملکرد است.

به نظر می‌رسد در این نقش، تعامل با دیگران بسیار مهم است.
بسیار مهم است. تحلیلگر داده مانند پلی است بین داده‌ها و تصمیم‌گیرندگان. تعامل سازنده با مدیریت و تمام واحدها کلید موفقیت است. خوشبختانه در شرکت ما این تعامل مالی است. مدیران از تحلیل استقبال می‌کنند و حتی تیم‌ها مانند ما عملکردشان تحلیل‌شده‌اند. این اعتماد باعث می‌شود تحلیل‌ها دقیق‌تر و اقدامات مؤثرتر باشند.

برای آینده چه برنامه‌های دارید؟
اصولاً شغلی هستم که در آن می‌توانم با سرعت دیوانه‌وار تحولات فناوری است‌همیشه‌ای خودم می‌پرسم: «پنج سال دیگر، تو در کجای این نقشه پسر است؟»
جدیدترین یاد بیاموزی تا ناهیا مصرف‌کننده، بلکه خالق ارزش باشی؟»
هر روز، حتی یک درصد بهتر از دیروز باشم؛ چه در مهارت‌های حرفه‌ای، چه در دانش و چه در ویژگی‌های انسانی. نمی‌خواهم در پاره‌امین بمانم. معتقدم فرصت‌های بزرگ در دست بیرون از مرزهای آن دایره منظر ما هستند.

حرف آخر؟
فکر می‌کنم رمز حرکت، هوشیاری، یادگیری مستقل و جسارت آزمون مسیرهای جدید است. نباید اجازه داد فرآیند تحصیل، ما را منغل کند. باید از طراح این‌ها نقشه راه خود را با متحقق کردن اهدافی که در ذهن دارید. در حال یادگیری و آزمون هستم و این مسیر برایم بسیار جذاب است.

اعلام ضوابط جدید کارت سوخت برای مالکان چند خودرو

هوشمند سوخت شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی قتل انجام خواهد بود.
۴- سامانه اینترنتی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران، تارنمای خدمات کارت هوشمند سوخت شرکت مزبور به نشانی FCS.NIOPDC.IR ساعت ۹ صبح روز سه‌شنبه مورخ ۱۸/۰۹/۱۴۰۴ به‌منظور ثبت‌نام مالکان چند خودرو در سراسر کشور، به‌منظور متقاضیان یا ورود به سامانه اپلیتا با استفاده از پنجره ملی خدمات دولت هوشمند (دولت من) وارد سامانه شده و سپس نسبت به تعریف خودروهای خود با وارد کردن سرنال برگ سبز (سند مالکیت) و پلاک خودرو اقدام می‌کنند. پس از آن، در صورتیکه بیش از یک خودرو مشمول دریافت سهمیه پارانه‌ای باشد، نسبت به انتخاب خودروی مدنظر خود به‌منظور تخصیص سهمیه اول و دوم پارانه‌ای مبادرت می‌ورزند.

اجرای حذف‌سهمیه چند خودرویی، مالکیت پلاک خودرو خواهد بود.
۲- عدم انتخاب خودرو توسط مالک، در صورتیکه مالک دارای چند خودرو در موده مقرر یک ماهه نسبت به انتخاب خودروی خود برای دریافت سهمیه در سامانه معرفی شده توسط شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی اقدام نکند، کارت سوختی که دارای بیشترین تراکنش در بازه سه ماهه گذشته باشد به‌عنوان کارت سوخت دارای سهمیه نرخ اول و دوم تلقی می‌شود و باقی کارت‌های سوخت مشمول تعریف چند خودرویی ابطال خواهد شد.
۳- وضعیت کارت سوخت خودروهایی که ابطال شده است، صدور کارت سوخت جدید مالکان مشمول چند خودرو که حلیق بند ۲ اعلامیه حاضر کارتهای سوخت ایشان ابطال شده است، بر اساس نرخ و سهمیه سوم و صرقابار به‌خواست مجدد متقاضی در سامانه خدمات کارت



شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با صدور اطلاعیه‌ای، جزئیات نحوه انتخاب و تخصیص سهمیه پارانه‌ای سوخت به خودروهای شخصی مالکان چند خودرو را بر اساس مصوبه هیئت وزیران اعلام کرد.

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
اخطار به
دفتر خانه ازدواج ۸۰ و طلاق ۱۴ شهر کرج استان البرز
کرج شهرک لوج انتهای نواب ۷ روبروی پارک مینا ۲ شماره ۶۶
۲۲۵۱۳۳۲۰۰۴
مخاطب محترم جناب آقای ابوالونیر سبگ
به اطلاع می‌رساند همسر شما سر کار خانم فرشته قنوسی جهت اجرای دادنامه ۱۴۰۴/۱۳۹۰۰۴۰۲۲۶۷۲ مورخه ۱۴۰۴/۴/۷/۸ صادره از شعبه ۴ دادگاه خانواده شهرستان کرج (۱۹ خانواده سابق) با مشخصات فوق‌الذکر به این دفتر مراجعه و تقاضای ثبت طلاق را نمودند تلاش اینجانب جهت انصراف نامبرده از طلاق موثر واقع نشد لذا در اجرای قانون حمایت از خانواده به شما ابلاغ می‌گردد ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ این ابلاغیه جهت اجرای دادنامه به دفتر خانه مراجعه نمایید. یا در صورت وجود مانع شرعی یا قانونی مراتب را کتبا اعلام نمایید. در غیر این صورت برابر مقررات و ضوابط شرعی و قانونی نسبت به اجرای دادنامه اقدام می‌گردد. ۲۰۶۴۰۸۰
زوج مجهول‌المکان میباشد.